

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לְדוֹרוֹת" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: נחמה	שם משפחה: נאמן
---------------	----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: בן		בלועזית Ben
שם פרטי איתו נולדתי: נינה	בלועזית Nina	שנת לידה: 04.03.1941 מין: נקבה
עיר לידה: גורקי	בלועזית Gorky	ארץ לידה: רוסיה
שם פרטי ושם משפחה של האב: שמה	שם פרטי ושם נעורים של האם: רבקה – רוזה	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: נולדה לתוך המלחמה בגורקי.	בלועזית Gorky	ארץ המגורים: רוסיה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: רוסיה, פולין (שם העיר או האזור ושם הארץ)		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו	בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו: מחנה עבודה ברייכנבך שבפולין. (הייתה עם אימא שם)	בלועזית Reichenbach labor camp in Poland	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:	תאריך השחרור:	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)	ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור	

במידה ועלית באנייה, ציין את שמה	שנת עליה: מאי 1948	במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתי עד מתי
<p align="center">אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה</p> <p>(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)</p> <p>נא לכתוב בגוף ראשון</p>		
<p align="right">נולדתי בשנת 1941 במלחמה.</p>		
<p align="center">נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה</p> <p>(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):</p>		
<p>הוריי ברחו לרוסיה מוורשה (פולין) לגורקי (רוסיה) כאשר בזמן בריחתם הכירו אחת את השני והבריחה הייתה באמצעות רכבות ששם למעשה הכירו. אחת העבודות שהם קיבלו בכדי לשרוד היא לחפור קברים באדמה הקפואה בעזרת דינמית, לקבל את המתים, לקבור אותם, לחרוט על הקברים ולשמור על בית הקברות. ומזה הם חיו. אמי אף קיבלה פרס על כך שממעת דינמית הצליחה ליצור כמה קברים. באזור בית הקברות התגוררנו בביתן צפוף וקטן ואני זוכרת בתור ילדה שהיה שם אח ואמי דאגה להשכיב אותי ליד האח שיחמם לי את הרגליים. הזיכרון היחיד שלי מאבי היה שהוא ניגש למיטתי, היות והייתי בת שלוש וחצי שנים, ואמר לי: "איזה ים עשית".</p>		
<p>הייתי עם אמי חלק מהזמן עד גיל 3 וחצי שנים לערך, כאשר חלק מהזמן השאירה אותי אצל מישהו למשמורת. עד שבפברואר 1944 אבי גויס לצבא קושצ'ושקו, וב-23 בספטמבר נהרג בפרגה (קרוב לוורשה). לאחר כשנה שאבי נהרג, החברים של אימא לקחו אותה לעיר ליסקובה שבפולין ושם היא נשארה עד סוף המלחמה. לפני שחבריה לקחו אותה, אמי מסרה אותי לבית היתומים שנקרא "פיטרולשה" ושם הייתי בקבוצה הנקראת "קורדינאציה" (ארגון של מספר בתי ילדים, שליחים מהארץ ומפולין). עברתי תהפוכות במהלך המלחמה ממצב של משפחה בת 3 נפשות (אימא, אבא ואני), למצב של משפחה בת 2 נפשות (אימא ואני) ולמצב הסופי שאין אימא ואין אבא, נותרתי רק אני וכל מה שהכרתי זה ילדים לא מוכרים, זרים בבית יתומים ומטפלות. נדדנו ממקום למקום, היינו כל הזמן רעבים, צמאים, ראשים מלאים בכינים. אני זוכרת שפעם בחודש היו שולחים לנו בגדים ומסטיקים מהג'וינט שבארה"ב. גם שוקולד נשלח אלינו כאשר כל ילד היה מקבל ריבוע אחד ואנחנו היינו מסתערים על זה, מבוהלים ומפוחדים. זיכרון נוסף חרוט בראשי היה שפעם בשבוע היו מחלקים לנו לחמנייה ואני לא הייתי אוכלת אותה עד לשבוע שלאחר מכן, מה שהייתי עושה במהלך השבוע זה מריחה, מדברת אליה כמו לבובה וכך הייתי חוזרת על מעשיי שבוע אחר שבוע. בנוסף אני ממש זוכרת עקצוצים בלילה שהיו נושכים אותנו העכברים ומציקים לנו בראשים. כל יום שישי היינו מקבלים שתי קוביות שוקולד, לכל ילד. ואם היה ילד שבכה או עצוב אני הייתי נותנת לו את השוקולד שלי (סופר לי ע"י ציפורה מהמעפיל שהייתה המטפלת שלי בבית היתומים).</p>		
<p align="center">אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ</p> <p align="center">(השחרור וחזרתך הביתה, חיך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):</p>		
<p>בשנת 1945 הייתי כבר ללא אמי. מאותו רגע נמסרתי ע"י אמי לבית הילדים. המשכתי לנדוד ממקום למקום עם אותה קבוצת הילדים (הקורדינציה) בנדידה עברנו את צרפת ויתכן שגם את גרמניה.</p>		
<p align="center">נא ספרי/ על חיך בארץ</p> <p>(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):</p>		
<p>במאי שנת 1948 הגעתי ארצה עם קבוצת הילדים "קורדינציה". היינו כמה מאות והגענו למוסד "אונים"/"אלומים" (לא ידוע לאיזה מהם בדיוק) שבעיר כפר סבא. אמי הייתה כבר בארץ במשך חצי שנה עם בעל חדש וילד וחיפשה אותי כל הזמן. ואז מישהו</p>		

ברחוב אמר לה שהגיעה קבוצת של ילדים יהודים חדשים ואם היא עדיין מחפשת אותי אז אולי אני שם. אמי הגיעה למוסד שבו התגוררתי בכפר סבא. אני זוכרת שהמיטות במוסד עמדו בשורות מדויקות כמו קסרקטין בריטי, שכבנו שם עם גופיות ותחתונים, זה היה שעת צהריים ופתאום נכנסו המטפלות ואיתן אישה קטנה. אמי נתנה להם את תיאורי והן אמרו לה שישנה ילדה כזו אך כי היא תצטרך לעבור ילד ולמצוא אותה בעצמה. אמי עבר עם המטפלות מיטה אחר מיטה, הסתכלה ובחנה כל ילד בחדר עד שהגיעה למיטתי, פרצה בבכי גדול ואמרה: "זו הילדה שלי!" . ואת הזיכרון הזה לא אשכח לעולם כאילו קרה לפני שעה. לא הכרתי אותה, לא ידעתי מי היא, ומה היא רוצה, ולא הפסקתי לבכות ולפרוץ בבכי כי לא רציתי ללכת איתה. המטפלת לקחה אותי ואמרה לי: "כל הילדים פה רק מחכים שיגלו אותם ומאימא שלך באה אלייך ואת לא רוצה ללכת איתה?!" . "ע"מ לשכנע אותי, אמי אמרה לי שמחכה לי ילד קטן בבית, והוא יהיה כמו צעצוע בשבילי ושאני אוכל לשחק איתו. וזה מה ששבר אותי וכך השתכנעתי ללכת איתה. אני זוכרת שכמתנת פרידה מהמוסד כל ילד הכין לי משהו- שבר בובה/אוטו, דף מספר וכו' . הכול היה בשקית אחת וכשאמי ואני הגענו לרמת גן, אמי לקחה ממני את השקית הזו וזרקה אותה היישר לפח ואמרה: "ילדה שלי את לא צריכה את זה!" . אני זוכרת שכשהגענו לרמת גן, היו תעלות באדמה, ירדנו מהאוטובוס ובדרך הביתה שמענו אזעקה, ושתינו קפצנו לתעלה, ואז אמי אמרה לי: "אוי ילדה שלי את עוברת ממלחמה למלחמה". חיכינו בתעלות לצפירת הרגעה ואז הגענו הביתה. הגעתי לבית שבו חייתי קרוב לארבע שנים שהיו שנים קשות מאוד. חייתי עם אבא חורג עם יד נוקשה, הוא לא רצה בי כילדה נוספת בבית ומבחינתו הייתי מיותרת. הוא היכה אותי על כל דבר אפשרי ואף אני זוכרת משפט החרוט לי בראש שהוא היה אומר לי טרם היכה אותי: "תריחי את החגורה" (שהייתה מעור). ולכן בגיל 11 לערך דוד שלי שהיו לו קשרים בעליית הנוער בתל אביב דאג שישלחו אותי לשם בשער הגולן וחייתי שם 11 שנה לערך ולאחר הצבא הכרתי את בעלי, גדעון נאמן, בן קיבוץ בית זרע, התחתנו והוא לקח אותי לקיבוץ. נולדו לנו 5 ילדים מקסימים.

בעברי השתתפתי בפעילויות חברתיות שונות כגון: רכזת בריאות, רכזת תרבות וכו'. וכיום אני עובדת כתופרת בקיבוץ בית זרע. חשוב לי לציין שמעולם לא אמרתי את המילה "אבא" ואת אמי הכרתי באמת רק לאחר שהיא עשתה ניתוח ברגלים ובעלה כבר לא בן החיים וזו הייתה הזדמנות בלתי רגילה עבורי להכרות עמוקה ביני לבין אמי שמעולם לא התקיימה.